

на теол. ф-тах Львів., Віден., Фрайбур. та Інсбрук. ун-тів. У 1912–15 проповідник Укр. папської колегії в Римі; 1915 доц., 1917/18 декан теол. ф-ту Львів. ун-ту; мав бути останнім сповідником І. Франка; 1920–28 викладач Львів. дух. семінарії; 1928–31 проф. Гр.-катол. богослов. академії у Львові; 1931–49 капелан в Укр. папській семінарії Св. Йосафата; з 1944 на еміграції; 1947 виїхав до Канади; 1949 архимандрит василіян. чину і радник Священної конгрегації для сх. церков. Наук. інтереси: церк. історія. Авт. праць *Історія Біблійного Старого Завіту* (Рим, 1914–1934. Т. 1–3); *Значення Святого Письма в проповідництві* (Львів, 1923); *Василіанські документи в Архиві Віденської Нунциатури від 1764 до 1783 рр.* (Зап. ЧСВВ. Жовква, 1936–1939. Т. 6. № 3–4); *Митрополит Йосиф Рутський (Добрий Пастир. Станіславів. 1937. № 7); Acta Innocentii Pape III (1198–1216)* (Roma, 1944); *Rutskyj in "exitu viarum"* (Зап. ЧСВВ. Рим, 1949. Т. 7); *Думка і наука Церкви в питаннях літургічної мови* (Львів, 2000). Дійс. член НТШ. Голова Богослов. наук. т-ва (1923–25). Гол. ред. тижневика "Нова зоря", співзасновник ж. "Бескид" і "Добрий Пастир" (1926–27).

Л-ра: Світільник істини. Джерела до історії Української Католицької Богословської Академії у Львові 1928, 1929–1944. Торонто; Чикаго, 1973; Укр. журналістика в іменах.

М. Чорний

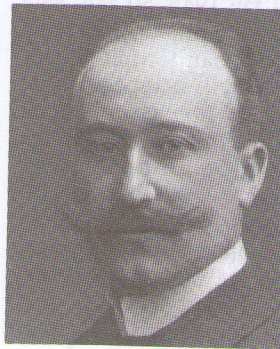
ГАЛЬБАН (Halban) (БЛЮМЕНСТОК) Альфред (22. IX.1865, м. Краків, Польща – 26. IX.1926, м. Львів) – історик середньовіч. права, політ. та громад. діяч, д-р права (1887), габіліт. д-р з церк. права (*O priese papieskiej*, 1889), габіліт. д-р з нім. права (*Studia nad historią własności nieruchomości u ludów germańskich*, 1894), батько Л. Гальбана. Закінчив гімназію у Кракові, юрид. ф-т Ягеллон. ун-ту (1886), навчався у Берліні (1887–88), Парижі (1889–90). У 1886–94 працівник Прокуратури скаргу у Відні, згодом у Гал. намісництві; 1890, 1894 за завданням АН у Кракові та мін-ва віровизнаний і освіти у Відні працював у Петербурзі над рукописами царської б-ки; 1896–97 наук. мандрівки до Києва та Харкова; 1894–97 надзвич., 1897–1905 звич. проф. нім. права й історії устрою Австрії, викладав також гірн., торг., церк. право та філософію права, 1898/99 декан юрид. ф-ту, 1903 кандидат на посаду ректора Чернів. ун-ту; 1905 звич. проф. порівн. правознавства з обов'язком викладання спецкурсів з нім. права, 1907/08 декан юрид. ф-ту, 1919/20 ректор, 1920/21 проректор Львів. ун-ту. Наук. інтереси: середньовічне нім. право, один із творців школи заг. історії держави і права. Авт. праць *Das römische Recht in den germanischen Volksstaaten* (1899–1901. Bd. 1–3); *Studia nad historią własności nieruchomości u ludów germańskich* (1892); *Zur Geschichte des deutschen Rechtes in Podolien, Wolhynien und der Ukraine* (1896). Ініціатор заснування Академ. дому (1903), засновник т-ва "Пол. бурса" (1904), президент Пол. політ. т-ва (1902–03), член Край. шк. ради, депутат Буковин. (1904–10) та Гал. (1908–14) сеймів, Австр. парламенту (з 1911), Пол. Законодав. Сейму (1919–22). Під час I Св. війни організував відкриття у Відні трьох пол. гімназій. Сприяв передачі Львів. ун-ту будівлі Край. сейму. Закордон. член Королів. АН у Падуві (з 1908), Іст. ін-ту у Венеції (з 1910).

Л-ра: Kto był kim w II Rzeczypospolitej. Warszawa 1994; *Rzepecki T. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 1919. Poznań,*

1920; PSB. Т. 9; ЕЛ. Т. 1; *Grodziski S. Sejm Krajowy. Т. 1, 2; Posłowie i senatorowie RP. Т. 2; Redzik (2008); Hahn; ДАЛО. Ф. 26. Оп. 5. Спр. 352.*

А. Редзкі, Р. Лаврецький

ГАЛЬБАН (Halban) Генрик (09. IX. 1870, м. Краків, Польща – 12. XII. 1933, м. Львів) – д-р медицини (1896), доц. неврології і психіатрії (*Über juvenile Tabes, nebst Bemerkungen über symptomatische Migräne*, 1903), проф. (1905). Закінчив мед. ф-т Ягеллон. ун-ту (1896). У 1897–99 стажування з бактеріології в Берліні; 1899–1903 асист., 1903–05 доц. каф. неврології і психіатрії, водночас наук. працівник каф. анатомії і фізіології Віден. ун-ту; 1905–14 проф., зав. каф. неврології і психіатрії Львів. ун-ту; 1914–18 директор Віден. військ. шпиталю; 1918–20 санітарний інспектор пол. армії; 1920–33 проф., зав. каф. неврології і психіатрії, тричі декан мед. ф-ту, 1933 обраний ректором Львів. ун-ту, але через передчасну смерть не обійняв посади. Організатор амбулаторії (1905), від-ня

Г. Гальбан

(1924) та клініки неврології (1930) Львів. ун-ту. Наук. інтереси: проблеми клініч. невропатології; один з перших (1901) описав морфол. зміни в мозку в разі прогресованого паралічу Ландрі, псевдобульбарного паралічу, вивчав зміни в центр. нервовій системі в разі правця, спинної сухотки, клініко-неврол. аспекти тремтячого паралічу, алкогольної полінейропатії; питання діагностики та лікування екстрапірамідальної системи, зокр., летаргічного енцефаліту; один з перших запропонував використовувати гіпертермію для терапії прогресованого паралічу. Авт. праць, зокр., *Zur Kenntnis der infantilen Pseudobulboparalyse* (Wien. Klin. Wchschr. 1899. N 40); *Beitrag zur Aetiologie der Paralysis agitalis* (Wien. Klin. Wchschr. 1899. Bd. 21); *Przyczynek do sprawy rozsianego zapalenia nerwów wskutek zatrucia wyskokiem* (Przeg. Lek. 1900. N 17); *Zur Prognose der progressiven Paralyse* (Jahrbücher f. Psychiatrie u. Neurologie. 1902); *W sprawie rokowania i leczenia porażenia postępowego* (Tyg. Lek. 1909. N 49, 50). Засновник Львів. наук. школи неврології та психіатрії. Організував (1920) і до кінця життя очолював комісію Сенату ун-ту в справах молоді; заснував у Львові кілька студ. гуртожитків; запровадив лікар. обстеження вступників до вищих навч. закладів (1930); створив організацію "Здоровне опікування" (1930), яка опікувалася здоров'ям студентів і зніщувала виникнення таких організацій в ін. ун-тах тогочасної Польщі та за кордоном; заснував у Микуличині "Дім здоров'я" для студ. молоді.

Л-ра: Hahn; Peretiatkowicz, Sobeski; Sieradzki W. Ś. р. Henryk Halban // Pol. Gaz. Lek. 1933. R. 12. N 52; Шанино; PSB. Т. 9; *Wojtkiewicz-Rok; ЛДМІ; Leksykon historii Pol.; Brzecki; Професори ЛНМУ; Institute for the History of Medicine. Vienna [foto]; WBIS: P22362, DA3546043017; PAB: I 141, 400-404, IS 58, 35, II 115, 337; <http://www.neurologiapolska.pl/historia.html>.*

Я. Ганіткевич, Т. Негрич, С. Пшик, І. Білінська